

Sygn. akt I UK 282/19

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania T. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z.
o emeryturę górniczą,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 17 listopada 2020 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 21 lutego 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża T. K. kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 21 lutego 2019 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z wniosku T. K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z. – oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. z dnia 23 lutego 2018 r., sygn. akt V U (...), w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie T. K. od decyzji organu rentowego z dnia 30 grudnia 2016 r., w której odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury górniczej z uwagi na brak wymaganego 25 letniego okresu pracy górniczej, wymienionej w art. 50c ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawca zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ wydane orzeczenie rażąco narusza przepisy wskazane w *petitum*, pozbawiając jednocześnie skarżącego prawa do emerytury górniczej. Praca skarżącego była świadczona w zespole ratownictwa medycznego w górniczym pogotowiu ratunkowym na terenie zakładu górniczego K. w R.. W spornym okresie sprawy z zakresu pierwszej pomocy medycznej wobec pracowników K. były zabezpieczane przez przychodnie lekarskie w C. oraz w R.. Przychodnie lekarskie miały do dyspozycji dwie karetki wyposażone w sygnały świetlne. Karetki były samochodami terenowymi wyposażonymi w sprzęt medyczny (defibrylatory, butle z tlenem, nosze, ssaki). Okoliczność, iż K. nie posiadała drużyn ratowniczych *sensu stricto* nie przesądza o fakcie niewykonywania przez skarżącego pracy jako członka górniczego pogotowia ratunkowego. Czynności takie wnioskodawca miał przecież wykonywać jedynie w połowie wymiaru czasu pracy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: 1) odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie w przypadku przyjęcia jej do rozpoznania o: 2) oddalenie skargi kasacyjnej w całości; 3) zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego na rzecz ZUS w związku ze sporządzeniem i wniesieniem odpowiedzi na skargę kasacyjną oraz ewentualnymi innymi czynnościami procesowymi według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności

wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego

orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania koncentruje na ogólnikowych twierdzeniach, którymi kwestionuje prawidłowość stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]. Brakuje odpowiedniego wywodu zawierającego argumentację, którą autor skargi wykazałby walor oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W uzasadnieniu wniosku nie powołano żadnego przepisu prawa, z naruszeniem którego skarżący wiązałby oczywistą zasadność jego skargi kasacyjnej. Poza prostą negacją podstawom zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji, uzasadnienie wniosku nie zawiera w swojej konstrukcji rzeczowej argumentacji polemicznej, którą autor skargi zakwestionowałby prawidłowość zaskarżonego rozstrzygnięcia.

W sprawie ustalono, że wnioskodawca nie był kierowcą kierowcą-operatorzem samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce, gdyż pracował jako kierowca pogotowia ratunkowego, oddelegowany przez pracodawcę do pracy w przychodniach. W Oddziale Eksploatacji Samochodów Lekkich (Rs-2) pełnił on obowiązki kierowcy karetki pogotowia ratunkowego, przy czym pracował nie tylko na odkrywce, ale na terenie całego zakładu górniczego, a nawet jeździł do wypadków drogowych poza odkrywką. Według Sądu drugiej instancji wobec przyjętej w K. „B.” organizacji pomocy medycznej w żadnym razie charakter wykonywanej przez T. K. pracy nie może być kwalifikowany jako praca górnicza. Ani karetka pogotowia nie jest „sprzętem technicznym na odkrywce” będąc

terenowym samochodem uprzywilejowanym, ani też wnioskodawca nie pracował jako kierowca „na odkrywce”, ponieważ jeździł karetką pogotowia ratunkowego po terenie całego zakładu górniczego - na odkrywce, na zwałach oraz na zapleczu oddziału górniczego, tj. tam, gdzie znajdowały się budynki i biura, jeździł również karetką do wypadków drogowych poza terenem zakładu. Sąd drugiej instancji stwierdził, że za pracę górniczą w kopalniach węgla brunatnego uważa się wyłącznie zatrudnienie przy pracach wskazanych w ustawie, a więc w przypadku art. 50c ust. 1 pkt 6 ustawy emerytalnej - zatrudnienie w charakterze członków drużyn ratowniczych, mechaników sprzętu ratowniczego tych drużyn oraz w charakterze ratowników zawodowych w stacjach ratownictwa górniczego. Przywołane rozporządzenie z dnia 23 grudnia 1994 r. jedynie doprecyzowuje katalog stanowisk odpowiadających warunkom ustawowym, a zatem według art. 50c ust. 1 pkt 6 ustawy nie może być kwalifikowana praca żadnego kierowcy samochodu na odkrywce, jeśli nie był on jednocześnie członkiem drużyny ratowniczej lub ratownikiem zawodowym w stacji ratownictwa górniczego, a takiego statusu T. K. nigdy nie posiadał. Wnioskodawca nie wykonywał pracy członka drużyn ratowniczych, mechanika sprzętu ratowniczego tych drużyn lub ratownika zawodowego w stacjach ratownictwa górniczego. T. K. pracował jako kierowca i kierowca/mechanik prowadzący stale samochód uprzywilejowany, a od 17 listopada 2006 r. dalej wykonywał te same obowiązki, choć jego stanowisko określono jako kierowca-operator samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce. T. K. nie był kierowcą operatorem samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce, choć tak określono jego stanowisko, o właściwej kwalifikacji charakteru pracy zadecydowały faktycznie wykonywane przez niego obowiązki.

Wypada przypomnieć, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) podlegają rozpoznaniu na etapie tzw. „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Sąd Najwyższy w ramach „przedsądu” bada tylko wskazane w skardze okoliczności

uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LexPolonica nr 3058328).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c.